

Southeast Asia Wordlist

(Mahidol University Field Methods-revised 1990)

กับการทำวิจัยภาษาศาสตร์ ภาคสนามภาษาดาระอาน

○ นักศึกษานิติศาสตร์ปีการศึกษา 2548 *

แต่ อาจารย์ ดร. เดวิด ดี. ทมัส

เมื่อแรกที่เริ่มความคิดให้นักศึกษาในวิชา Field Methods in Linguistics เขียนบทความนี้ ก็เพื่อให้นักศึกษาได้นำ Southeast Asia Wordlist ไปใช้ให้ได้ประโยชน์มากกว่าเพียงแค่ใช้เป็นเครื่องมือในการฝึกหัดเก็บข้อมูลภาษา ทั้งฝึกในห้องเรียนและในพื้นที่จริงตั้งแต่เมื่อภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ ของสถาบันฯ แต่กว่าที่บทความนี้จะสำเร็จจนได้ตีพิมพ์ อาจารย์ ดร. เดวิด ทมัส ก็จากพวกเราไปอย่างสงบ เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2549 ที่ Waynesville, North Carolina, U.S.A.

ดังนั้น บทความนี้จึงเป็นเสมือนการแสดงความรักถึงอาจารย์ของพวกเราทั้งครูและนักเรียนในวิชานี้

"To Dr. David D. Thomas, a peaceful, generous, gentle man who made the world a better place"

สุจิตลักษณ์ ดีผดุง, ปัทมา พัฒน์พงษ์
และนักศึกษานิติศาสตร์ปีการศึกษา 2548

นักศึกษานิติศาสตร์ปีการศึกษา 2548 ได้แก่ นางสาวณัฐพัชร์ เตชะรุ่งไพศาล นางสาวรศดวงดี ภูมิพลัม นางสาวปณีย์จรรย์ สรสิทธิ์ นางสาวอภิญญา เล็งเลาะ นางสาวอติลา อุภากระ นางสาวมัลลวีณี ตาและ นางสาวนงรัตน์ ตาวิวัฒน์เลิศกุล นางสาวอัมพิกา รัตนทิพย์ นายศุภกิต บัวขาว และนายวรรณศิลป์ ดิเรกศรี

นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ปีการศึกษา 2548 ได้แก่ นางสาวพรเพ็ญ แยมแก้วดี และนางสาวอัมพร นาคอิม อาจารย์ที่ปรึกษาคือ รศ. ดร. สุจิตลักษณ์ ดีผดุง อาจารย์ปัทมา พัฒน์พงษ์ แสงขอขอบคุณอาจารย์ ดร.เฉลิมชัย ไชยชมภู อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในภาคสนาม

นักศึกษาทุกคนขอขอบพระคุณท่านผู้กล่าวหาความที่ได้ตรวจสอบและให้ความคิดเห็นที่มีคุณค่ากับการปรับปรุงแก้ไขบทความนี้

บทคัดย่อ

บทความเรื่อง "Southeast Asia Wordlist กับการทำวิจัยภาษาศาสตร์ภาคสนาม ภาษาดาระอาน" เป็นการรวบรวมข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ Southeast Asia Wordlist ของ นักศึกษาปริญญาโทและปริญญาเอก สาขาภาษาศาสตร์ ซึ่งเกือบทั้งหมดไม่เคยมี ประสบการณ์ในการทำวิจัยทางภาษาศาสตร์เลย

วัตถุประสงค์หลักของบทความนี้คือ เพื่อนำเสนอปัญหาการใช้ Southeast Asia Wordlist ของนักวิจัยรุ่นใหม่ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำวิจัยภาษาศาสตร์ภาคสนาม วัตถุประสงค์รอง คือ เพื่อนำเสนอรายการคำภาษาดาระอาน หรือ Dara-ang Ren ที่บ้านนอแล ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาภาษาดาระอานหรือปะหล่อง ณ หมู่บ้านนอแล ตำบลม่อนปิ่น อำเภอ ฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ Southeast Asia Wordlist จำนวน 285 คำ พบว่ามีปัญหา ดังต่อไปนี้ 1) คำยืมจากภาษาอื่น 2) คำพ้องความหมายและคำพ้องเสียง 3) คำเรียกรวม 4) การใช้คำเรียกสิ่งที่มีลักษณะร่วมกัน 5) คำที่ไม่มีในสังคมวัฒนธรรม 6) คำบางคำมีความ หมายต่างกันในระยะเวลาดังกล่าว 7) ความยากในการสอบถามข้อมูลใน Southeast Asia Wordlist ที่ปรากฏเดี่ยวๆ

ทั้งนี้บทความนี้เป็นเพียงแค่การนำเสนอประเด็นปัญหาและข้อคิดเห็นบางประการ ของนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการออกเก็บข้อมูลภาษาศาสตร์ภาคสนามเป็นครั้งแรก ซึ่ง นักศึกษาทุกคนมีความเห็นว่า Southeast Asia Wordlist (Mahidol University Field Methods-revised 1990) นี้ ยังคงเป็นเครื่องมือที่ดีในการเริ่มต้นทำงานวิจัยภาษาศาสตร์ ภาคสนาม

Abstract

The article titled *"Southeast Asia Wordlist and Linguistics Field Method of the Dara-ang language"* is the gathering of aspect varieties of employing Southeast Asia Wordlist by Master and Doctorate's students majoring in Linguistics who have no ideas and experiences with research.

The main aim of this article is to present the problems from using Southeast Asia Wordlist by the amateur researchers as aforesaid statement, and the minor goal is to present the Wordlist of Dara-ang Language or Dara-ang Ren located at Ban Norlae Tambol Monpin , Fang District, Chaing Mai province.

From the study of Dara-ang language or Palaung by using 285 Wordlists, we found problems of : (1) borrowing or loan words from other languages, (2) synonyms and homophones, (3) generic terms, (4) words that have semantic overlap, (5) words that cannot be found in Dara-ang culture, (6) some words represented particularly different meanings, and (7) the difficulty of single-word elicitation.

However, the problems and opinions described in this article are from the unexperience students who did their field work in Linguistics for the first time. And all of the students agree that Southeast Asia Wordlist (Mahidol University Field Methods-revised 1990) is still value as methodical instrument for the initiators.

1. บทนำ

จากการเรียนการสอนนิชาระเบียวิธีวิจัยทางภาษาศาสตร์ ในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ ซึ่งดำเนินการเรียนการสอนภาษาศาสตร์เอเชียอาคเนย์ มาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2519 (1976) และได้มีการใช้ Southeast Asia Wordlist ในการสอนนิชาระเบียวิธีวิจัยทางภาษาศาสตร์มาโดยตลอด (ซึ่งรายการคำนี้ได้ถูกปรับปรุงครั้งล่าสุดโดยอาจารย์ ดร. เดวิด ดี. รัมส์ ในปี 1990 จนมาเป็น Southeast Asia Wordlist (Mahidol University Field Methods-revised 1990) ที่ให้นักศึกษาใช้เป็นแนวทางในการฝึกเก็บข้อมูลภาคสนามตลอดมา) และนักศึกษามหาบัณฑิตทุกคนในรุ่นที่สอบเข้ามาในปีการศึกษา 2548 และนักศึกษาปริญญาเอกที่ยังไม่เคยเรียนวิชานี้ ต้องลงเรียนวิชานี้ในภาคที่สองของปีการศึกษา 2548 และทุกคนต่างก็ได้ทดลองใช้รายการคำของมหาวิทยาลัยมหิดล(1990) เป็นเสมือนแบบฝึกหัดในการฝึกเก็บข้อมูล ในช่วงเวลาที่จำกัดและพบปัญหาต่างๆ ในการสอบถามข้อมูลเบื้องต้นระดับคำในภาษาดาระอานที่พูดที่บ้านนอแล ต.ม่อนปิ่น อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่นักศึกษาได้ไปฝึกภาคสนาม

บทความนี้จึงเป็นความพยายามของนักศึกษาในการรวบรวมข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการเก็บข้อมูลและการใช้รายการคำดังกล่าวของนักศึกษาปริญญาโทและปริญญาเอก สาขาภาษาศาสตร์ ซึ่งเกือบทั้งหมดไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำวิจัยทางภาษาศาสตร์เลย ทั้งนี้ นักศึกษาต่างก็ตระหนักดีว่าการวิจารณ์หรือประเมินรายการคำที่เป็นที่ยอมรับใช้กันแพร่หลาย ควรจะเป็นงานของผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์การทำงานภาคสนามเป็นอย่างดี ดังนั้นบทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำเสนอปัญหาการใช้รายการคำของมหาวิทยาลัยมหิดล(1990) ของนักวิจัยรุ่นใหม่ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำวิจัยภาษาศาสตร์ภาคสนาม วัตถุประสงค์รองคือการนำเสนอรายการคำภาษาดาระอาน หรือ Dara-ang Ren ที่บ้านนอแล ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยหวังว่าประสบการณ์และสิ่งต่างๆ ที่ได้สะท้อนออกมาในบทความนี้จะเป็นแนวทางและเป็นประโยชน์ต่อนักวิจัยมือใหม่ที่ยังขาดประสบการณ์ได้นำไปปรับใช้ต่อไป

2. ปัญหาทั่วไปในการใช้ SEA Wordlist ของนักภาษาศาสตร์

ปัญหาของการใช้ SEA Wordlist และความเหมาะสมของรายการคำในรายการคำไม่ใช่ปัญหาใหม่แต่มีมาเป็นเวลานาน ดังจะเห็นได้จากการที่ฮัฟมัน (Huffman, 1976) ได้แสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่พบในการใช้รายการคำของชาวเดช (Swadesh Wordlist) (Samarin, 1967: 218-223) ในการเก็บข้อมูลตระกูลภาษามอญ-เขมรจำนวน 15 ภาษา ทั้งในประเทศไทย กัมพูชา และลาว ในบทความชื่อ "The Relevance of Lexicostatistics to Mon-Khmer Languages" ว่า ปัญหาที่พบในการใช้รายการคำนั้นมาจากสาเหตุสำคัญ 5 ประการ ได้แก่

1. คำบางคำในรายการคำไม่มีในสังคมวัฒนธรรมของกลุ่มคนที่พูดหลายๆ ภาษาในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 15 ภาษาที่ศึกษา เช่น "bear", "tiger", "yoke", "shield", "game", "war", "peace" เป็นต้น

2. คำบางคำในรายการคำ เมื่อแปลความหมายแล้วมีความหมายที่เหมือนกับคำอื่น เช่น "foot" และ "leg" ภาษาส่วนใหญ่ในตระกูลภาษามอญ-เขมร ใช้คำๆ เดียวกัน เช่น "arm" และ "hand" ก็ใช้คำเดียวกัน "sun" และ "day" ก็ใช้คำเดียวกัน

3. คำบางคำในรายการคำกลายเป็นคำประสมเมื่ออยู่ในภาษาตระกูลมอญ-เขมร เช่น "tree" เป็น "stalk-wood", "beard" เป็น "hair-chin", "milk" เป็น "water-breast" เป็นต้น

4. คำบางคำเป็นคำที่มีความหมายกว้างกว่าคำในตระกูลภาษามอญ-เขมร เช่น "bad", "good", "worm", "basket" ซึ่งต้องการคำอธิบายที่เฉพาะเจาะจงลงไปอีกเมื่อต้องสอบถามคำเหล่านี้

5. คำยืมจากภาษาต่างประเทศ ก็เป็นอีกปัญหาหนึ่งในการใช้รายการคำ เช่น "book", "bottle", "market" เป็นต้น

ในขณะที่สมิธ (Smith, 1978: 61) ก็ได้ใช้ รายการคำของ SIL 281 คำ ในการศึกษาเปรียบเทียบภาษาในตระกูลภาษามอญ-เขมร ก็พบปัญหาการใช้รายการคำเช่นกัน บางประเด็นก็คล้ายกับฮัฟมันและเลือกที่จะตัดคำจำนวน 68 คำ ออกจากรายการคำเหลือ 212 คำ โดยให้เหตุผลในการคัดเลือกคำออกจากรายการคำ ดังนี้

1. คำที่ก่อให้เกิดความสับสนในการสอบถามข้อมูลภาษา
2. คำที่มีความหมายซ้ำซ้อนกัน
3. คำบางคำจะต้องเป็นคำที่ปรากฏในวงสัจจะเห็นความหมายอย่างเด่นชัด
4. การที่ไม่มีคำในวัฒนธรรมหรือเป็นคำยืมจากตระกูลภาษาออสโตรนีเซียน
5. ความแตกต่างอย่างมากของแวดวงความหมาย (Semantic domains) เช่น คำเรียกญาติหรือคำสรรพนาม ทำให้เกิดความซ้ำซ้อน หรือความสับสน

6. คำที่เป็นการสอบถามคำไวยากรณ์มากกว่าการถามคำศัพท์พื้นฐาน เช่น คำว่า 'and', 'at' และ 'with' เป็นต้น

จากปัญหาการนำรายการคำไปใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบภาษาดังกล่าวเมธิซ็อฟ (Matisoff, 1978) ก็เป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้พยายามเสนอรายการคำใหม่โดยปรับปรุงจากรายการคำของชาวเดชซึ่งการปรับปรุงรายการคำนี้ก็เพื่อใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบภาษาด้วยวิธีการทางศัพท์สถิติศาสตร์ (Lexicostatistic Methods) ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และนอกจากจะใช้กับภาษาทิเบต-พม่า (Tibeto-Burman) ที่เมธิซ็อฟศึกษาแล้วยังเป็นการสร้างรายการคำใหม่ที่เหมาะสมในการสอบถามข้อมูลภาษาในแถบเอเชียอาคเนย์อีกด้วย ด้วยเหตุนี้ เมธิซ็อฟจึงได้สร้างรายการคำ 200 คำ ซึ่งมีเพียง 110 คำที่เหมือนกับรายการคำของชาวเดช และเรียกรายการคำใหม่นี้ว่า CALMSEA Lexicostatistics List [Culturally and Linguistically Meaningful for Southeast Asia] โดยเมธิซ็อฟได้ให้เหตุผลเกี่ยวกับความเหมาะสมในการปรับปรุงรายการคำของชาวเดช เป็น CALMSEA List ไว้ 3 ข้อดังนี้

1. ความเหมาะสมทางวัฒนธรรม (Cultural appropriateness)
2. ความเหมาะสมทางไวยากรณ์ (Grammatical appropriateness)
3. ความเหมาะสมทางความหมาย (Semantic appropriateness: over-and under-differentiation)

มิลเลอร์ (Miller, 1994) ก็เป็นอีกผู้หนึ่งที่ประเมินความเหมาะสมของรายการคำ โดยการใช้ศึกษาภาษาตระกูลมอญ-เขมรในการทำโครงการวิจัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดย มิลเลอร์ใช้ SIL Southeast Asia Wordlist 281 คำ เป็นรายการคำในการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อเปรียบเทียบกับคำศัพท์ภาษาตระกูลมอญ-เขมรอื่นๆ ที่มีอยู่แล้ว และจากการประเมินรายการคำในการทำโครงการวิจัยนี้ มิลเลอร์ได้เสนอให้ตัดคำที่มีปัญหาในการสอบถามข้อมูลภาษาจำนวน 78 คำ ออกจาก SIL Southeast Asia Wordlist ด้วยเหตุผล 9 ข้อ ดังนี้

1. มีปัญหาในการสอบถามข้อมูลภาษา
2. คำที่ไม่รู้, ไม่มีในวัฒนธรรม หรือคำยืม
3. ไม่มีคำเรียกกรรมในสายภาษากาตูกิก(Katuic)
4. การซ้ำซ้อนของคำ
5. คำที่มีรูปแบบผิดปกติในการสอบถามข้อมูลภาษา
6. คำที่มีปัญหาในเรื่องของขอบเขตของความหมาย
7. ความยากของการสอบถามข้อมูลภาษาโดยคำเดี่ยวๆ

8. เหตุผลอื่นๆ

9. คำที่มีปัญหาแต่ยังให้คงไว้

จากรายการคำที่มีอยู่ทั้ง SIL Southeast Asia Wordlist และ CALMSEA นั้น กฤษดา
วรรณ (Krisadawan, 1999) ได้เลือก CALMSEA หรือ The Matisoff 200 Wordlist ใช้เป็น
รายการคำหลักในการเก็บข้อมูลคำพื้นฐานในภาษา Rgyalthang ซึ่งนอกจากจะนำเสนอคำศัพท์พื้น
ฐานภาษา Rgyalthang จำนวน 210 คำแล้ว กฤษดาวรรณยังประเมินความเหมาะสมของ CALMSEA
Wordlist จากที่ใช้ในการเก็บข้อมูลภาษา Rgyalthang และเลือกที่จะตัดคำบางคำออกจากรายการ
คำนี้ด้วยเหตุผล 3 ประการ คือ

1. เป็นคำที่ไม่มีในวัฒนธรรมของ Rgyalthang
2. เป็นคำที่สับสนหรือนามธรรมเกินไปถ้าถามโดยปราศจากบริบท
3. เป็นคำที่อ่อนไหวทางวัฒนธรรมหรือไม่ใช่คำไม่พื้นฐาน

โดยที่หลังจากตัดคำบางคำที่มีปัญหาออกแล้วปรับปรุงรายการคำ และท้ายที่สุดก็ได้นำ
เสนอรายการคำพื้นฐานภาษา Rgyalthang จำนวน 210 คำ

จากปัญหาการใช้รายการคำของนักภาษาศาสตร์ที่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยภาคสนาม
ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าปัญหานั้นแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับลักษณะของการใช้งาน สำหรับงานการ
เปรียบเทียบภาษาอาจจะต้องตัดรายการศัพท์ออกจำนวนหนึ่งเพื่อให้ได้คำศัพท์ที่เป็นพื้นฐานจริงๆ
ส่วนการใช้รายการคำในการศึกษาหรือเก็บข้อมูลภาษาเดียวปัญหาก็คงจะเป็นอีกลักษณะที่ต่างออกไป
ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความชำนาญของนักภาษาศาสตร์ในการสอบถามข้อมูลภาษาหรือการทำงาน
ภาษาศาสตร์ภาคสนามด้วย

สำหรับการเรียนการสอนวิชาการระเบียบวิธีวิจัยทางภาษาศาสตร์นั้น นักศึกษาทุกคนได้ใช้
รายการคำของมหาวิทยาลัยมหิดล (1990) เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับฝึกหัดเก็บข้อมูลเบื้องต้นระดับ
คำของภาษาตนเองที่ประสบปัญหาบางประการจากการทำงานภาคสนามและการสอบถามข้อมูลภาษา
ซึ่งปัญหาเหล่านี้ก็คล้ายคลึงกับนักภาษาศาสตร์ท่านอื่นๆ แม้ว่าวัตถุประสงค์ของการทำงานจะต่างกัน
ก็ตาม ดังนั้นบทความนี้จึงเป็นการสะท้อนข้อคิดเห็นและปัญหาบางประการจากการทำงานภาคสนาม
ของนักวิจัยรุ่นใหม่ได้มุ่งหมายที่จะประเมินความเหมาะสมของรายการคำใดๆ ทั้งสิ้น

3. Southeast Asia Wordlist (Mahidol University Field Methods-revised 1990)

Southeast Asia Wordlist (Mahidol University Field Methods-revised 1990) เป็นรายการคำพื้นฐานที่มอริส ซวาเดช (Morris Swadesh) ได้นำเสนอไว้ท้ายหนังสือ *Field linguistics: a guide to linguistic field work* ของ William J. Samarin (1967) โดยนำคำศัพท์ส่วนหนึ่งมาจากรายการคำของสวาเดช 100 คำ ที่มีเครื่องหมาย "*" กำกับหน้า หมายเลขคำศัพท์ในภาคผนวก อีกส่วนหนึ่งมาจากรายการคำของสวาเดช 200 คำ (Swadesh 200 list) ที่มีเครื่องหมาย "=" กำกับหน้าหมายเลขคำศัพท์ในภาคผนวก และคำศัพท์ที่เพิ่มเติมขึ้น โดย ดร. เดวิด ธอมัส เมื่อครั้งมาช่วยงานสอนของหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ ในปีพ.ศ.2520 (1977)

ในปี พ.ศ.2533 (1990) ได้มีการปรับปรุง ตัด ลด และเพิ่มคำศัพท์ตามความเหมาะสม หลังจากที่ ดร. เดวิด ธอมัสได้สอนและได้ทำงานวิจัยภาษาเขมรเหนือ ที่จังหวัดสุรินทร์ได้ ช่วงหนึ่งแล้ว

4. ปัญหาการใช้ Southeast Asia Wordlist

(Mahidol University Field Methods-revised 1990) :

กับการทำวิจัยภาษาศาสตร์ภาคสนาม: กรณีการศึกษาภาษาดาระอาง

4.1 ดาระอาง หรือปะหล่อง

ภาษาดาระอาง หรือภาษาปะหล่อง เป็นภาษาที่อยู่ในตระกูลภาษาออสโตรเอเชียติก (Austroasiatic Language Family) สายมอญ-เขมร (Mon-Khmer Branch) และอยู่ในกลุ่มย่อยปะหล่อง-เรียง (Palaung-Riang) ที่พูดอยู่ที่บ้านนอแล ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ที่พูดภาษานี้เรียกตนเองว่า "Dara-ang Ren" หรือ "ดาระอางแดง" เมื่อยังอยู่ที่ดอยลาย ทางตอนใต้ของรัฐฉาน สหภาพเมียนมาร์ จะรู้จักกันในชื่อของปะหล่อง (Palaung) ในรัฐฉานจะมีกลุ่มชนที่พูดภาษาปะหล่องตั้งแต่ทางเหนือของรัฐฉาน ที่เมืองน้ำซันและเมืองสีป้อ ซึ่งเป็นกลุ่มที่อยู่บนดอยสูงและมีการปลูกชาเป็นอาชีพหลัก นอกจากนี้ยังมีกลุ่มชนที่พูดภาษาปะหล่องทางตะวันออกเฉียงใต้ของรัฐฉาน ที่เมืองเชียงตุง เมืองมิต เมืองบัน เมืองนาย ในเขตปกครองมณฑลยูนนาน ประเทศจีน ที่เมืองลี และเงินกาง ชาวดาระอางกลุ่มนี้ได้อพยพมาอยู่ที่บ้านนอแล ในตอนเริ่มต้นปีพ.ศ.2525 โดยเดินทางมาจากดอยลาย ในสหภาพเมียนมาร์ ปัจจุบันที่บ้านนอแลมีประชากรดาระอาง จำนวน 850 คน (ข้อมูลจากอำเภอฝาง เมื่อเดือน เมษายน 2548)

4.2. นักศึกษาสาขาวิชาภาษาศาสตร์

การศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ต้องศึกษาวิชาระเบียบวิธีวิจัยทางภาษาศาสตร์ภาคสนามซึ่งเป็นวิชาบังคับในหลักสูตร โดยในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2548 มีนักศึกษาจำนวน 12 คน ประกอบด้วยนักศึกษาระดับปริญญาโท 10 คน และปริญญาเอก 2 คน ซึ่งนักศึกษาทั้งหมดนี้ได้เรียนวิชาพื้นฐานทางภาษาศาสตร์มาเพียง 2 ภาคการศึกษา ในการศึกษารายวิชานี้ต้องทำงานกับผู้ออกภาษาและออกภาคสนามเพื่อทำงานวิจัยทางภาษาศาสตร์ที่หมู่บ้านนอแล ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ การออกภาคสนามครั้งนี้แม้จะมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาระบบเสียงภาษาดาระอาง แต่เนื่องจากเป็นครั้งแรกของนักศึกษาที่ได้ออกภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูลภาษา ดังนั้นการออกภาคสนามครั้งนี้จึงเป็นเหมือนแบบฝึกหัดให้นัก

ศึกษาได้ทดลองใช้ความรู้ที่ได้เรียนมาฝึกปฏิบัติด้วยตนเองมากกว่า ทำให้นักศึกษาพบกับปัญหา
ซึ่งเกิดจากการขาดประสบการณ์ในการสอบถามข้อมูลเพื่อให้ได้ค่าที่ตรงกับความหมายที่ต้องการ

นอกจากนี้ความสามารถทางสัทศาสตร์ของนักศึกษาเองก็เป็นอุปสรรคที่สำคัญในการเก็บ
ข้อมูล เนื่องจากทักษะทั้งทางการฟัง การออกเสียงและการถ่ายถอดเสียงก็ยังไม่แม่นยำ หลายคน
มีปัญหากับการฟัง ในขณะที่หลายคนมีปัญหาเกี่ยวกับการออกเสียงและการถ่ายถอดเสียงที่ได้ยิน
ออกมาเป็นสัทอักษร ทำให้ข้อมูลของแต่ละคนแตกต่างกัน และการที่นักศึกษายังขาด
ประสบการณ์ในการทำงานภาคสนามและการวิจัยทางภาษาทำให้เกิดปัญหาตั้งแต่การเตรียมตัว
ก่อนการทำงานที่ส่วนใหญ่ยังไม่เห็นภาพที่ชัดเจนว่าต้องทำอะไรบ้างและจะต้องทำอะไรก่อนหลังจึง
จะทำให้ได้ผลงานที่ดีที่สุด และการไม่รู้ภาษาอื่นที่ใกล้เคียงหรืออยู่ในตระกูลเดียวกันกับภาษา
ดาระองหรือปะหล่องก็ทำให้เกิดปัญหาเรื่องคำยืม คือทำให้ไม่แน่ใจว่าค่าที่ผู้บอกภาษาบอกมานั้น
เป็นภาษาดาระองที่แท้จริง หรือเป็นคำจากภาษาอื่น ซึ่งอาจทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องได้

4.3 ปัญหาการใช้รายการคำของมหาวิทยาลัยมหิดล 1990 (Southeast Asia Wordlist (Mahidol University Field Methods-revised 1990))

จากการศึกษาภาษาดาระองหรือปะหล่อง ณ หมู่บ้านนอแล ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัด
เชียงใหม่ โดยใช้รายการคำของมหาวิทยาลัยมหิดล 1990 จำนวน 285 คำ พบปัญหาดังต่อไปนี้

4.3.1 คำยืมจากภาษาอื่น

จากการสอบถามภาษาพบว่าค่าบางค่าไม่มีในภาษาดาระอง ทำให้ผู้บอกภาษานำค่าใน
ภาษาอื่นมาบอก เช่น ภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาไทยใหญ่ ภาษาพม่า เป็นต้น ทั้งนี้เพราะ เมื่อยังอยู่ใน
ในสหภาพเมียนมาร์ก็ใช้ภาษาเหล่านั้นในชีวิตประจำวันด้วย ถ้าผู้ศึกษาไม่มีความรู้ภาษาเหล่านี้จะ
ทำให้ไม่ทราบค่าเหล่านั้นเป็นภาษาดาระองแท้หรือไม่ แต่โชคดีที่ในกลุ่มนักศึกษามีผู้ที่รู้ภาษา
ไทยถิ่นเหนือและภาษาพม่าจึงทำให้พอจะทราบว่าเป็นคำยืมจากภาษาเหล่านั้น
ตัวอย่างเช่น

No. 42	/ma . pa:w/	มะพร้าว	(ไทยเหนือ)
No. 166	/ci:/	ชื้อ	(ไทยเหนือ)

No. 125	/ʔiʔ/	นอน, หลับ*	(พม่า)
No. 201	/ga:/	เด่นร่า, ฟ้อน	(พม่า)
No. 245	/he:ŋ/	แห้ง	(ไทย)

4.3.2 คำพ้องความหมายและคำพ้องเสียง

คำบางคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันทำให้ผู้บอกภาษา (Informants) เกิดความสับสน เวลาสอบถามข้อมูลภาษาตารางอง เป็นเหตุให้ได้คำอื่นที่ไม่ใช่คำที่สอบถามในตอนแรก ทั้งนี้ในภาษาตารางองไม่มีคำเรียกเป็นส่วนๆ แต่จะเรียกรวมเป็นสิ่งเดียวกัน ตัวอย่างเช่น

No. 92	/ploʋ/	ขา
No. 93	/ploʋ/	เท้า
No. 89	/deʋ/	มือ, แขน
No. 181	/ma.p ^h rik/	พริก
No. 125	/ʔiʔ/	หลับ
No. 126	/ʔiʔ/	นอน
No. 129	/ha:w/	เดิน
No. 131	/ha:w/	ไป
No. 150	/k ^h u:/	ขีด
No. 151	/k ^h u:/	ถู ขีด
No. 231	/tiam/	สิ้น
No. 233	/tiam/	เตี้ย

จะเห็นว่า ขาและเท้า ใช้คำเรียกเดียวกัน ในขณะที่ มือและแขน ก็ใช้คำเดียวกัน และไม่ว่าจะเป็นพริกชนิดใดก็เรียกเป็นคำภาษาตารางองว่า /ma.p^hrik/

4.3.3 คำเรียกรวม

ในการสอบถามภาษาตาระองพบว่า “คำเรียกรวม” (Generic terms) นั้น เป็นคำที่ค่อนข้างสอบถามยาก เพราะเมื่อถามไปแล้วผู้บอกภาษามักจะตอบกลับมาเป็นคำที่มีความหมายเฉพาะเจาะจง เช่น ในภาษาตาระองไม่มีคำเรียกรวมบางกลุ่ม ได้แก่

ตัวอย่างเช่น

No. 34	ผลไม้
No. 51	สัตว์

4.3.4 การใช้คำเรียกสิ่งที่มีลักษณะร่วมกัน

ในภาษาตาระอง มีหลายคำที่มีความหมายครอบคลุมถึงหลายสิ่งซึ่งมีลักษณะคล้ายกัน ตัวอย่างเช่น

No. 45	/hik/	ชน
No. 80	/hik.gij/	ผม
No. 49	/ɣhi:m/	เล็บสัตว์
No. 91	/ɣhi:m/	เล็บคน

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผมและชนใช้คำเดียวกัน เล็บคนและเล็บสัตว์ก็ใช้คำเดียวกัน

4.3.5 คำที่ไม่มีในสังคมวัฒนธรรม

คำบางคำผู้บอกภาษาตาระองไม่สามารถหาคำที่เหมาะสมได้ เนื่องจากในสังคมและวัฒนธรรมรวมถึงสภาพแวดล้อมของชาวตาระองไม่มีสิ่งเหล่านั้นปรากฏอยู่

ตัวอย่างเช่น

No. 14	หิมะ
No. 15	หนาวจนแข็ง
No. 18	ทะเลสาบ, บึง, กว๊าน
No. 19	ทะเล
No.197	ผ้าขาวม้า

4.3.6 คำบางคำมีความหมายต่างกันในรายละเอียด

คำบางคำในภาษาดาระองต้องการคำอธิบายเพิ่มเติมหรือมีคำเรียกที่ต่างกันเนื่องจากลักษณะของการทำกริยานั้นไม่เหมือนกัน ในขณะที่คำบางคำต่างกันเมื่อใช้อุปกรณ์ในการทำกริยาต่างกัน เช่น ตัดโดยใช้กรรไกร และ ตัดโดยใช้มีด ก็มีการใช้คำกริยาต่างกัน

ตัวอย่างเช่น

No. 153	/kɑb/	ตัด (ด้วยกรรไกร)
	/de:p/	ตัด (ด้วยมีด)

4.3.7 ความยากในการสอบถามข้อมูลในรายการคำของมหาวิทยาลัยมหิดล 1990 ที่ปรากฏเดี่ยวๆ

ในการสอบถามคำศัพท์พบว่า “คำไวยากรณ์” เป็นกลุ่มคำที่มีปัญหาในการสื่อความหมายให้ผู้บอกภาษาเข้าใจ เพื่อให้ได้คำภาษาดาระองจำเป็นต้องพยายามสร้างบริบทในการใช้คำไวยากรณ์ แต่กลับเป็นการสร้างความสับสนให้กับผู้บอกภาษามากขึ้น

ตัวอย่างเช่น

No. 277	/do:p/	กับ, ด้วย
No. 279	/m̥i:/	เพราะว่า
No. 281	/se:/	ถ้า

เนื่องจากภาษาดาระองเป็นภาษาที่มีการแปรอิสระทั้งในเรื่องโครงสร้างพยางค์และพยัญชนะท้าย เช่น ในบางคำที่มี Syllabic nasal เป็นพยางค์แรก คำนั้นจะเป็นคำนาม แต่ถ้าไม่มี Syllabic nasal คำนั้นจะกลายเป็นคำกริยา ซึ่งไม่ได้เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ เช่น ไม้กวาด กับ กวาด แต่ลักษณะเช่นนี้ เป็นลักษณะของภาษาในตระกูลภาษามอญ-เขมรอยู่แล้ว จึงทำให้นักศึกษาที่มีประสบการณ์น้อยในการทำงานภาษาศาสตร์ภาคสนามกับตระกูลภาษานี้เกิดความสับสน

นอกจากนี้ยังมีการแปรอิสระของพยัญชนะท้ายในภาษาดาระอองที่ทำให้เกิดความสับสนในการสอบถามภาษาดาระอองด้วยเช่นกัน เนื่องจากภาษานี้มีการแปรอิสระระหว่างเสียงกัก-โมชะ (Voiced stop) กับเสียงนาสิกที่เกิดที่ฐานกรณต์เดียวกัน (Homorganic nasal) เช่น /vɔŋ⁰/ “ลีดำ” เมื่อไปปรากฏในพยางค์ไม่เน้น (Unstressed syllable) ผู้บอกภาษาส่วนใหญ่ออกเสียง /vɔŋ/ แต่คำนี้ยังมีความหมายว่า “โกรธ” ด้วย ทำให้เกิดคำพ้องเสียงขึ้น ลักษณะที่ปรากฏกับพยัญชนะท้ายกัก-โมชะนี้ยังปรากฏในคำอื่นๆ อีกหลายคำซึ่งสร้างปัญหาให้กับผู้ศึกษาเป็นอย่างมาก

ปัญหาต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น เป็นปัญหาที่นักศึกษาระดับปริญญาตรี รุ่นปีการศึกษา 2548 ได้พบจากการเก็บข้อมูลภาคสนามจากแหล่งเดียว แม้ว่านักศึกษาทุกคนได้เรียนในห้องเรียนโดยมีอาจารย์ผู้สอนกำกับดูแลและสาธิตก่อนแล้ว พร้อมทั้งอาจารย์ผู้สอนเองก็ได้ให้ความรู้เรื่องลักษณะสำคัญของภาษาดะอองมอญ-เขมร สาขาเหนือแล้วก็ตาม ดังจะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่เกิดจากการขาดความชำนาญและขาดประสบการณ์ของนักศึกษาเอง นักศึกษาทุกคนก็ตระหนักดีว่าปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่แม้จะใช้รายการคำใดๆ ก็จะมีปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นทั้งนั้น แต่จะเห็นว่าปัญหาบางอย่างก็ไปสอดคล้องกับสิ่งที่นักภาษาศาสตร์หลายท่านได้เสนอไว้

5. สรุป

ปัญหาการใช้รายการคำในการสอบถามข้อมูลภาษาและความเหมาะสมของคำศัพท์พื้นฐาน นั้นเป็นข้อที่นักภาษาศาสตร์ทั้งรุ่นใหม่และรุ่นเก่าประสบคล้ายๆ กัน แต่ก็แตกต่างกันไปแล้วแต่จุด ประสงค์ และจำนวนหรือลักษณะภาษาที่นำไปใช้ รวมทั้งขึ้นอยู่กับประสบการณ์การทำงานและความเชี่ยวชาญของนักภาษาศาสตร์ด้วย ดังคำกล่าวของแลดเฟอเกด (Ladefoged, 2003) ที่ว่า การทำงานภาษาศาสตร์ภาคสนามก็เหมือนการฆ่าตัดหัวใจ เราสามารถทำได้ดีก็ต่อเมื่อฝึกหัดกับบุคคล ใดบุคคลหนึ่งซึ่งก็คือผู้บอกภาษานั้นเอง จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยความชำนาญ

ในการใช้รายการคำของมหาวิทยาลัยมหิดล(1990) เก็บข้อมูลภาษาดาระเองครั้งนี้ก็มีค่า จำนวนหนึ่งที่นักศึกษาทุกคนเห็นว่ามีปัญหา ดังนั้นจึงอาจต้องมีการปรับปรุงรายการคำของมหา วิทยาลัยมหิดล(1990) ใหม่เพื่อให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามบทความนี้เป็นเพียง การนำเสนอประเด็นปัญหาและข้อคิดเห็นบางประการของนักศึกษาที่มีประสบการณ์การออกเก็บ ข้อมูลภาษาศาสตร์ภาคสนามเป็นครั้งแรก แต่นักศึกษาทุกคนก็เห็นว่ารายการคำของมหาวิทยาลัย มหิดล(1990) นี้ยังคงเป็นเครื่องมือที่ดีในการเริ่มต้นทางานวิจัยภาษาศาสตร์ภาคสนาม

อนึ่ง ในส่วนของรายการคำที่นำเสนอในภาคผนวกนั้น ได้ให้ไว้เพื่อประกอบบทความเท่านั้น ความถูกต้องชัดเจนครบถ้วนในการจัดบันทึกรายการคำภาษาดาระเองอาจมีข้อผิดพลาดบ้าง ทั้งนี้ เพราะเป็นผลงานของนักศึกษาที่เพิ่งทำงานนี้ในภาคสนามเป็นครั้งแรก

บรรณานุกรม

- ราชบัณฑิตยสถาน, 2546. ศัพท์ภาษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. นนทบุรี, สหมิตรพริ้นติ้ง.
- Huffman, Franklin E. 1976. "The Relevance of Lexicostatistics to Mon-Khmer Languages". AS I, ed. By Philip N. Jenner, 539-73. University of Hawaii Press.
- Hongladarom, Krisadawan. 1999. Rgyalthang Tibetan lexicon and an appraisal of a Southeast Asia Wordlist. **Mon-Khmer Studies**. 30: 83-94.
- Ladefoged, Peter. 2003. **Phonetic Data Analysis: An Introduction to Fieldwork and Instrumental Techniques**. Oxford: Blackwell Publishing.
- Matisoff, James. 1978. **Variational Semantics in Tibeto-Burman: The "Organic Approach in Linguistic Comparison"**. Philadelphia, PENN: Institute for the Study of Human Issues.
- Miller, John. 1994. "Evaluation of the Wordlist used in a Mon-Khmer research project in Northeast Thailand." **Mon-Khmer Studies**. 23: 67-82.
- Samarin, William J. 1967. **Field Linguistics: A Guide to Linguistic Field Work**. New York: Holt, Rineheart and Winston.
- Smith, Kenneth D. 1978. **An Automatic Typewriter Assist to Comparative Linguist, with Application to 30 Mon-Khmer Languages**. Paper presented to the Second International Congress on Austroasiatic Linguistics, Mysore, India, December 19-21, 1978.

ภาคผนวก

Dara-ang Ren Wordlist

No.	EnglishThai	Dara-ang Ren			
=1.	sky ฟ้า	/blej/	=34.	fruit ผลไม้, ลูกไม้	**
*2.	cloud เมฆ	/ŋʉu:/	*35.	seed เมล็ด	/kaʔaŋ/
*3.	sun พระอาทิตย์, ตะวัน	/saŋe:/	=36.	grass หญ้า	/pre:/
*4.	moon พระจันทร์, เดือน	/magiɔn/	=37.	stick กิ่งไม้	/ra:/
*5.	star ดาว	/samap/	38.	banana กล้วย	/gloːj/
=6.	wind ลม	/kʰu:n/	39.	rattan หวาย	/rew/
*7.	rain ฝน	/glaːj/	40.	areca หมาก	/mamow/
8.	rainbow รุ้งกินน้ำ	/ceŋsaŋe:/	41.	papaya มะละกอ	/bləjsaŋpʰaw/
=9.	mist หมอก	/ŋʉu:/	42.	coconut มะพร้าว	/mapa:w/
*10.	night กลางคืน	/kʰeːmɔŋ/	*43.	bird นก	/masi:m/
=11.	day กลางวัน	/katɛːsaŋe:/	=44.	wing ปีก	/pʰiaŋ/
=12.	year ปี	/sanɔp/	*45.	feather ขน	/hik/
=13.	hail ลูกเห็บ	/briaɦ/	46.	fly บิน	/bɔd/
=14.	snow หิมะ	*	*47.	egg ไข่	/pɔ:n/
=15.	freeze หนาวจนแข็ง	*	*48.	tail หาง	/sada:/
*16.	water น้ำ	/ʔib/	=49.	claw เล็บของสัตว์	/ŋhi:m/
=17.	river แม่น้ำ	/bleːŋ/	*50.	horn เขา	/nig/
=18.	lake ทะเลสาบ บึง กว๊าน	*	=51.	animal สัตว์	**
=19.	sea ทะเล	*	*52.	dog หมา	/masɔw/
*20.	earth, soil แผ่นดิน	/kadaːj/	53.	pig หมู	/malec/
*21.	stone หิน	/ma:w/	54.	chicken ไก่	/maʔian/
*22.	sand ทราย	/kahaj/	55.	duck เป็ด	/mabep/
23.	mud โคลน	/ŋow/	*56.	fish ปลา	/maga:/
=24.	dust ฝุ่น	/kapuh/	=57.	snake งู	/mahap/
25.	gold ทอง	/kʰriw/	58.	rat หนู	/maŋaj/
26.	silver เงิน	/rɔ:n/	59.	rabbit กระต่าย	/majun/
*27.	mountain ภูเขา, ดอย	/nɔ:n/	60.	monkey ลิง	/mafa:/
*28.	tree ต้นไม้	/hɔj/	61.	deer กวาง	/maja/
=29.	forest ป่า	/pre:/	62.	tiger เสือ	/madɔwaj/
*30.	leaf ใบไม้	/lə/	63.	buffalo ควาย	/magra/
*31.	bark เปลือกไม้	/klaiʔ/	64.	cow วัว	/mamak/
=32.	flower ดอกไม้	/boh/	65.	elephant ช้าง	/masaːŋ/
*33.	root รากไม้	/riaɦ/	66.	elephant tusk งาช้าง	/plajsaŋ/
			=67.	worm หนอน	/malua/
			68.	scorpion แมลงป่อง	/mameŋɔː/
			69.	spider แมงมุม	/mapumpiɔn/
			*70.	louse เหา	/mase:/

71.	mosquito	ยุง	/makamu:/	*107.	see	เห็น	/jə:/
*72.	a fly	แมลงวัน	/marəj/	*108.	speak	พูด	/groh/
*73.	nose	จมูก	/gonmuh/	=109.	laugh	หัวเราะ	/kəhəh/
*74.	eye	ตา	/ŋaj/	110.	weep	ร้องไห้	/jə:m/
*75.	ear	หู	/ʔajjəw/	=111.	suck	ดูด	/ŋwə:/
*76.	head	หัว	/gij/	=112.	spit (v.)	ถ่ม	/pac/
*77.	mouth	ปาก	/mo:c/	=113.	blow	เป่า	/bu/
*78.	tooth	ฟัน	/rə:ŋ/	*114.	bite	กัด	/kauʔ/
*79.	tongue	ลิ้น	/sadaʔ/	*115.	eat	กิน	/ho:m/
*80.	hair	ผม	/hikgij/	*116.	drink	ดื่ม	/diəŋ/
*81.	neck	คอ	/mɛ:g/	117.	drunk	เมา	/mɔ:/
82.	shoulder	บ่า ไหล่	/jaʔ/	=118.	vomit	อาเจียน ราก	/hə:/
*83.	chest	หน้าอก	/bəŋnaw/	=119.	smell	ได้กลิ่น	/ŋwə:/
*84.	back	หลัง	/katu:/	=120.	think	คิด	/kəp ^h a:/
*85.	heart	หัวใจ	/mahu:jə:/	*121.	know	รู้	/nap/
*86.	abdomen	ท้อง	/vac/	=122.	count	นับ	/tih/
=87.	intestines	ไส้	/ŋwəŋvac/	=123.	fear	กลัว	/jow/
88.	liver	ตับ	/p ^h up ^h əp/	124.	want	ต้องการ อยาก	/si:/
*89.	hand	มือ	/dɛ:/	*125.	sleep	หลับ	/ʔiʔ/
90.	palm	ฝ่ามือ	/kabade:/	*126.	lie	นอน	/ʔiʔ/
*91.	nail	เล็บ	/ŋhim/	*127.	stand	ยืน	/cog/
=92.	leg	ขา	/plə:/	*128.	sit	นั่ง	/tu:c/
*93.	foot	เท้า ตีน	/plə:/	*129.	walk	เดิน	/hə:w/
*94.	knee	เข่า	/kiŋkrog/	*130.	come	มา	/tah/
95.	thigh	ขาอ่อน ต้นขา	/gib/	131.	go	ไป	/hə:w/
96.	calf	น่อง	/bəgə:/	132.	ascend	ขึ้น	/ho:w/
*97.	blood	เลือด	/ŋə:m/	133.	descend	ลง	/lo:g/
*98.	bone	กระดูก	/kaʔə:ŋ/	134.	enter	เข้า	/lip/
*99.	skin	ผิวหนัง	/hun/	135.	return	กลับ	/wəj/
*100.	flesh	เนื้อ	/jaŋ/	=136.	turn	เลี้ยว	/wah/
*101.	fat	ไขมัน	/briəŋ/	*137.	swim	ว่ายน้ำ	/lamʔib/
=102.	live	เป็น มีชีวิต	/ʔim/	=138.	float	ลอย	/brebrej/
*103.	die	ตาย	/jam/	=139.	flow	ไหล	/lə:/
104.	sick	เจ็บ ป่วย	/sə:/	=140.	push	ผลัก	/ju:n/
=105.	breathe	หายใจ	/hək ^h ə:m/	=141.	pull	ดึง	/di:ʔ/
*106.	hear	ได้ยิน	/pən di t ^h ə:m/	=142.	throw	ขว้าง ปา	/wəd/
				=143.	fall, drop	ตก หล่น	/jəg/

*144.	give	ให้	/taih/	181.	red pepper	พริกไทย	/map ^h rik/
=145.	take	เอา	/doh/	182.	betel chew	หมาก	/mamow/
=146.	wash	ล้าง	/k ^h oc/	183.	pestle	สาก	/ŋkra:j/
=147.	launder	ซัก	/lah/	184.	mortar	ครก	/mbə:/
=148.	split	ผ่า	/dah/	=185.	to cook	หุงข้าว	/ju:n/
=149.	tie	ผูก	/pak/	186.	firewood	ฟืน	/həj/
=150.	wipe	เช็ด	/k ^h u:/	*187.	fire	ไฟ	/tʰə:/
=151.	rub	ถู ขัด	/k ^h u:/	*188.	burn	เผา	/dow/
=152.	hit	ตี	/mah/	*189.	ashes	เถ้า ขี้เถ้า	/kafa:ŋ/
=153.	cut	ตัด (ด้วยกรรไกร)	/kəb/	*190.	smoke	ควัน	/dak/
=154.	stab	แทง	/sat/	*191.	road, path	ทาง ถนน	/nte:ŋ/
=155.	dig	ขุด	/gəh/	192.	house	บ้าน	/ka:ŋ/
=156.	scratch	ขูด เกา	/bow/	193.	roof	หลังคา	/katu:/
=157.	squeeze	บีบ	/niəʔ/	=194.	cord	เชือก	/wan/
*158.	man	ผู้ชาย	/ʔima:j/	=195.	sew	เย็บ	/ci:j/
*159.	woman	ผู้หญิง	/ʔibəd/	=196.	clothing	เสื้อผ้า	/k ^h ri:ŋ/
*160.	person	คน	/duwəj/	197.	loincloth, sarong	ผ้าขาวม้า	*
=161.	father	พ่อ	/gu:ŋ/	=198.	work	งาน	/ga:n/
=162.	mother	แม่	/ma:/	=199.	play	เล่น	/dila:w/
=163.	child	เด็ก ลูก	/gə:n/	=200.	sing	ร้องเพลง	/tau:h/
=164.	husband	ผัว	/ʔima:j/	=201.	dance	เต้นรำ ฟ้อน	/ga:/
=165.	wife	เมีย	/ʔibəd/	=202.	drum	กลอง	/kri:ŋ/
=166.	older brother	พี่ชาย	/ʔikatʔima:j/	203.	gong	ฆ้อง	/gu:ŋmo:ŋ/
=167.	older sister	พี่สาว	/ʔikatʔibəd/	=204.	buy	ซื้อ	/cəh/
168.	younger sibling	น้อง	/wa/	205.	crossbow	หน้าไม้	/ʔa/
*169.	name	ชื่อ	/ci:/	206.	arrow	ลูกศร	/braʔa/
*170.	I(familiar)	ฉัน กู	/ʔəw/	=207.	spear	หอก	/blaliah/
*171.	you(sg.)	เธอ	/mɛ:/	=208.	shoot	ยิง	/baŋ/
=172.	he	เขา	/ʔan/	=209.	hunt	ล่า	/le:pre:/
*173.	we(incl.)	เรา	/ʔe:/	*210.	kill	ฆ่า	/ŋaw/
=174.	you(pl.)	พวกเธอ	/be:/	=211.	fight	สู้	/lajdi:h/
=175.	they	เขาทั้งหลาย	/ge:/	*212.	one	หนึ่ง	/ləh/
176.	paddy rice	ข้าวเปลือก	/tʰaw/	*213.	two	สอง	/ʔa:/
177.	pounded rice	ข้าวสาร	/di:ga:w/	=214.	three	สาม	/ʔəj/
178.	cooked rice	ข้าวสุก	/bo:m/	=215.	four	สี่	/mp ^h uən/
179.	corn	ข้าวโพด	/ʔarik/	=216.	five	ห้า	/mp ^h an/
=180.	salt	เกลือ	/saj/	217.	six	หก	/ndə:/

=218.	seven	เจ็ด	/mbu:/	*254.	hot	ร้อน	/soda:ʔ/
=219.	eight	แปด	/nda:/	*255.	cold	เย็น	/giaʔ/
220.	nine	เก้า	/ndi:m/	=256.	heavy	หนัก	/can/
=221.	ten	สิบ	/gə:/	=257.	straight	ตรง	/si:/
=222.	twenty	ยี่สิบ	/ʔa:ɡə:/	=258.	right	ถูก	/kapa:/
=223.	hundred	ร้อย	/majaw/	*259.	good	ดี	/mə:m//bə:ʔ/
*224.	all	ทั้งหมด	/bətoc/	=260.	bad	เลว	/tumo:m/
*225.	many	หลาย มาก	/gi:n/ /t ^h uən/	=261.	old-aged	แก่	/kat/
=226.	some	บ้าง บาง	/mo:ŋ/	=262.	far	ไกล	/tog/
=227.	few	น้อย	/ʔicak/	=263.	near	ใกล้	/k ^h riaʔ/
*228.	big	ใหญ่	/ta:ŋ/	=264.	right side	ขวา	/ʔaʔah/
*229.	small	เล็ก	/di:tɛ:/	=265.	left side	ซ้าย	/ʔagaʔ/
*230.	long	ยาว	/tog/	266.	same	เหมือนกัน	/pəj/
231.	short (length)	สั้น	/tiəm/	=267.	different	ต่างกัน	/tulaj//tupəj/
232.	tall	สูง	/ca:h/	=268.	here	ที่นี่	/di:nəj/
=233.	short (height)	เตี้ย	/tiəm/	=269.	there	ที่นั่น	/di:do:j/
*234.	round	กลม	/kalag/	*270.	this	นี้	/nəj/
=235.	smooth	เรียบ	/mpəd/	*271.	that	นั้น	/do:j/
=236.	thick	หนา	/həd/	=272.	when?	เมื่อไร?	/do:mo:/
=237.	thin	บาง	/di:re:w/	=273.	where?	ที่ไหน?	/di:mo:/
=238.	wide	กว้าง	/waw/	*274.	who?	ใคร?	/ʔaso:j/
=239.	narrow	แคบ	/kak ^h iaʔ/	*275.	what?	อะไร?	/masəj/
*240.	black	ดำ	/wəg/	=276.	and	และ	/gəj/
*241.	red	แดง	/re:j/	=277.	with	ด้วย กับ	/do:p/
*242.	white	ขาว	/lu:j/	=278.	at	ที่	/di:/
*243.	green	เขียว	/ŋiən/	=279.	because	เพราะว่า	/mi:/
*244.	yellow	เหลือง	/do:j/	=280.	how	อย่างไร	/pa:jmo:/
*245.	dry	แห้ง	/he:ŋ/	=281.	if	ถ้า	/se:/
=246.	wet	เปียก	/mnaʔ/	=282.	in	ใน	/k ^h e:/
=247.	rotten	เน่า	/ʔəb/	*283.	not	ไม่	/tu: .ʔa:w/
=248.	swell	บวม	/ʔaw/	284.	(not)yet	ยัง	/ŋam/
*249.	full	เต็ม	/nuəʔ/	285.	already	แล้ว	/hoj/
=250.	dirty	สกปรก	/kadih/	= The remaining words on Swadesh 200 list			
=251.	sharp	คม	/lam/	(acc. Samarin 1967: 220)			
=252.	dull	ทื่อ	/ʔa:w lam/	* Swadesh 100 list (acc. Samarin 1967: 221-223)			
*253.	new	ใหญ่	/kama:j/	** คำที่ไม่มีในสังคมวัฒนธรรม			
				*** คำที่ไม่มีคำเรียกกรรม			